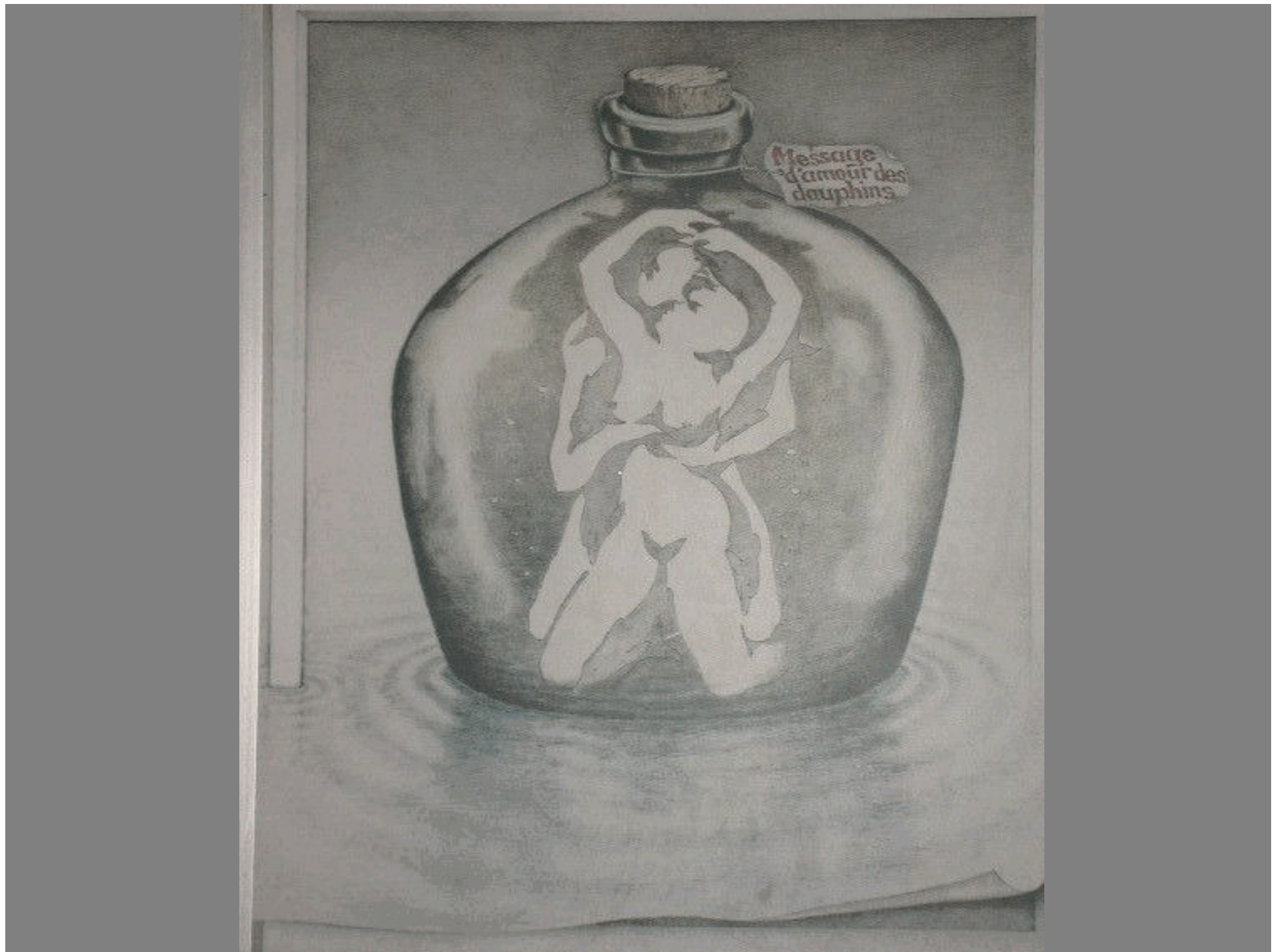

Kontrolforløb for Gynækologiske Kræftpatienter

- en medicinsk teknologivurdering

Ole Mogensen

Message
d'amour des
dauphins

Kræftrejsen

- Udredning – diagnostik
- Operation
- Efterbehandling
  - kemoterapi og/eller stråleterapi
- Informeret samtykke
  - evidensbaseret
  - formål, intervention, virkning, bivirkning,
  - komplikation
- Kontrol efter behandling???

Økonomi Livmoder- og Æggestokkræft

- 8.400 besøg pr. år
  - 10,9 mio. DKr.
  - Menneskelige ressourcer
-
- Patient: Er det godt for mig?
  - Beslutningstager:
  - Udgifter-udbytte, organisation?
  - Sundhedspersonale: Gør vi noget godt?

Hvad er en MTV?

- Forskningsbaseret vurdering af forudsætninger og konsekvenser
- Systematisk gennemgang
  - litteratur
  - egne undersøgelser
- Kontrol, patient, organisation, økonomi

Hvad er en MTV?

- Anvendelsesorienteret
  - sundhedspolitiske beslutningstagere
  - bedre planlægning, kvalitetsudvikling, prioritering
- Projektledelse: SST
- Ekstern referencegruppe, peer-review

Livmoder- og Æggestokkræft

	Livmoder	Æggestok
Antal pr. år i DK	600	470
Efterbehandling	Sjælden	Ofte
Tilbagefald	8-19%	90%
5%-års overlevelse	77%	30-40%

Begge sygdomme bliver kroniske ved tilbagefald

Hovedformål med Kontrol

Forbedret overlevelse

- *Tidlig diagnose af tilbagefald*
- *Tidlig behandling*

Livmoderkræft

- Retrospektive kohorteundersøgelser (n=14)
- Antal kontrolbesøg: 9-20 (median 14) i 5 år
- 80-90% af tilbagefald opstår indenfor 3 år
- 64% af tilbagefald giver symptomer

Livmoderkræft

- Selvhenvendelse ved symptomer vs. tilbagefald fundet ved kontrol
- Eks. fra Agboola et al, Can Med Assoc J, 1997

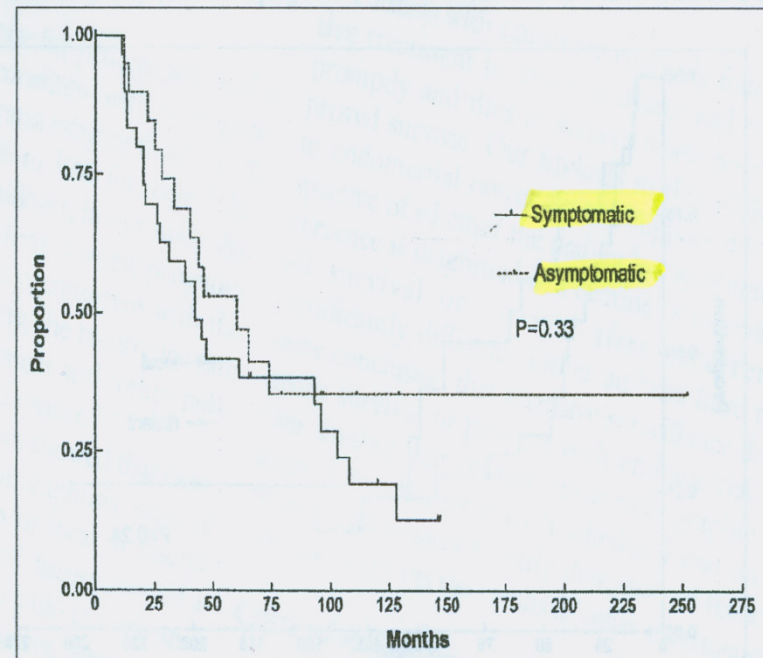

Fig. 1: Overall survival rates (from time of initial diagnosis) of patients who were symptomatic and asymptomatic at time of diagnosis of recurrent endometrial cancer.

Kontrol forbedrer *ikke* overlevelsen

Livmoderkræft

Kontrolmetoder

- Selvhenvendelse (64% symptomer)
- Gynækologisk undersøgelse
  - Finder ca. 50% af de symptomfrie tilbagefald
- Ultralydscanning?

Kontrollængde

- 3 år

Æggestokkræft

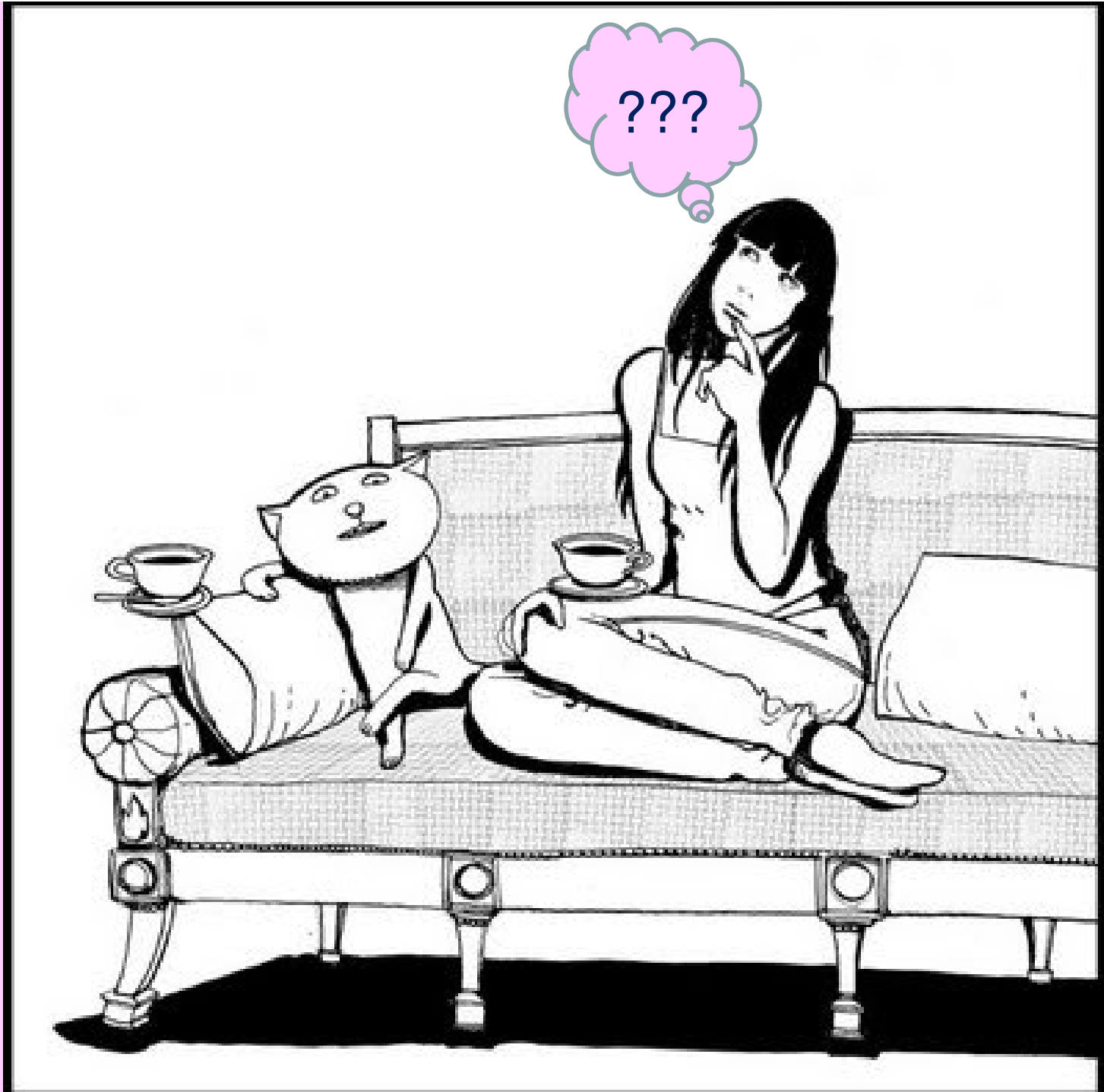
- CA 125 er påviser tilbagefald tidligere (3-5 måneder) end andre metoder
- Tidlig påvisning af tilbagefald:
  - forbedrer ikke overlevelsen
  - øger antallet af behandlinger
  - nedsætter livskvaliteten

Rustin et al. Abstract, ASCO 2009
Lodtrækningsforsøg, 1442 ptt.

Æggestokkræft

Kontrolmetode

- CA 125
  - Sensitivitet: 82%
  - Specificitet: 98%
- Gynækologisk undersøgelse
  - 78% er mærkbare
- Ultralydscanning?

Kvinderne

Oplever kontrol efter behandling som

- en ubehagelig, regelmæssig påmindelse om
  - den tidligere kræftsygdom
  - det nuværende helbred
- en lettelse og beroligelse at få grønt lys fra lægen

Kvinderne

Efterspørger

- Kontinuitet
- Helhedsorienterede konsultationer inddragende psykosociale aspekter

Kvinderne

Ubesvarede spørgsmål

- Kontrol i relation til
  - Helbredsrelateret livskvalitet?
  - Hvem, hvor og hvor ofte?

Organisation

Kontrol foregår

- Ved sidst behandlende afdeling
  - Livmoderkræft: Gynækologisk afd.
  - Æggestokkræft: Onkologisk afd.
- Af en specialæge
- Med aftagende intervaller i 3-5 år

Organisation

Kontrol for livmoder- og æggestokkræft er *lavteknologisk*

- Gynækologisk undersøgelse
- CA 125 (æggestokkræft)
- Ultralydsundersøgelse?

Sammenfatning

- Kontrol efter behandling er en *intervention*
  - Fysisk, psykisk og socialt
- Evidensbaseret
- Informeret samtykke
  - Formål, selve interventionen, virkninger, bivirkninger, komplikationer

Sammenfatning

Tryghed, kontinuitet, helhedsorientering

Manglende effekt på overlevelsen

- Specialiserede kræftlæger?
- Speciallæger i almen medicin?
- Specialuddannede sygeplejersker?

Mindst specialiserede niveau

med tilstrækkelig faglig kompetence

Sammenfatning

Lav risiko for tilbagefald (livmoderkræft)

- Selvkontrol
- Kontrol på ikke specialiseret enhed

Høj risiko for tilbagefald (æggestokkræft)

- Kontrol på behandlende enhed

Projektdeltagere fra Sundhedsstyrelsen

Diana Reerman (projektleder pr. 1. marts 2009)

Akademisk medarbejder, cand.scient.san.publ.

Kåre Hansen (projektleder indtil 27. februar 2009)

Akademisk medarbejder, cand.scient.san.publ.

Maya Christel Milter, (pr. 1. marts 2009)

Akademisk medarbejder, cand.scient.san.publ.

Birgitte Holm Petersen, Bibliotekar

Anna Bachmann Boje (pr. 1. marts 2009)

Studertermedhjælp, bac.scient.san.publ.

Mirja Elisabeth Kløjgaard (indtil 27. februar 2009)

Studertermedhjælp, bac.scient.san.publ.

Morten Hjulsager (projektejer), Kontorchef, *cand.polit.*

Eksterne Projektdeltagere

Ole Mogensen (formand), *Professor, overlæge, dr.med.,*

Gynækologisk-obstetrisk afdeling, Odense Universitetshospital

Henrik Lajer, *Afdelingslæge, ph.d., Gynækologisk klinik, Rigshospitalet*

Poul Geertsen, *Overlæge, Strålecenteret, Herlev Hospital*

Mansoor Raza Mirza, *Overlæge, Onkologisk klinik, Rigshospitalet*

Danny Svane, *Overlæge, ph.d., Gynækologisk klinik, Rigshospitalet*

Sidse Hertz Larsen, *Kræftsygeplejerske, Patientstøtteafdelingen, Kræftens Bekæmpelse*

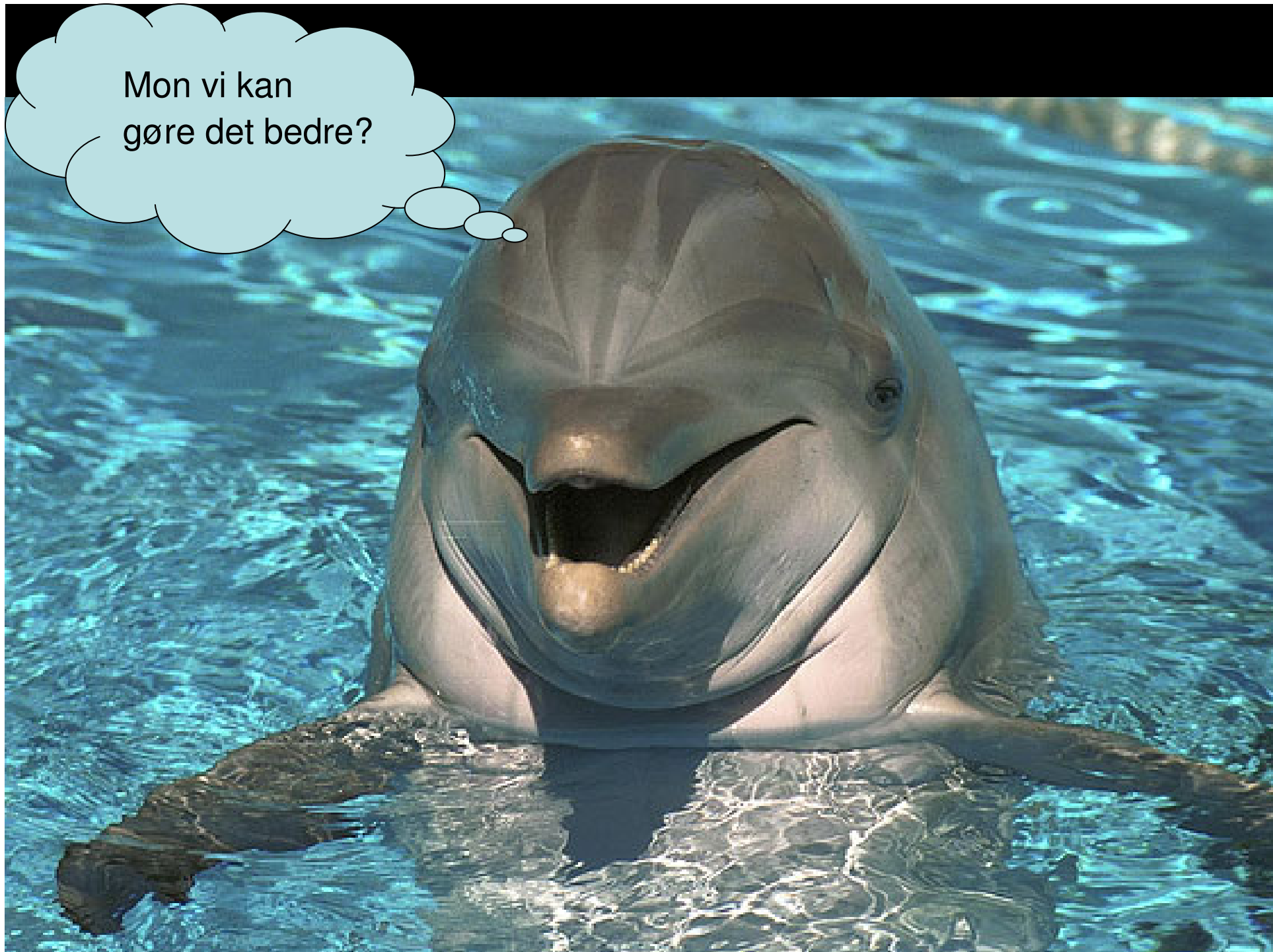
Jannie Kilsmark, *Projektleder, cand.oecon., Dansk Sundhedsinstitut*

Mette Bastholm Jensen, *Projektleder, M.A. og ph.d. i sociologi, Dansk Sundhedsinstitut*

Jens Albæk (indtil 22. april 2009), *Senior projektleder, cand.techn.soc., Dansk Sundhedsinstitut*

Pia Kürstein Kjellberg (pr. 22. april 2009), *Senior projektleder, ph.d., Dansk Sundhedsinstitut*

Mon vi kan
gøre det bedre?

Ny viden

Samarbejde

TAK!